

muzeja na loškem gradu 16. občni zbor Muzejskega društva v Škofji Loki.

Pred očnim zborom je bila kot uvod v muzejski teden odprta razstava del slikarja Franceta Koširja, umrlega loškega rojaka. Razstava 52 slik v olju, akvarelu in pastelu je bila pripravljena na zgornjem grajskem hodniku. Odprl jo je predsednik Sveta za kulturo in prosveto pri ObLO Škofja Loka prof. Rado Jan, strokovno poročilo o slikarju in njegovem delu pa je podal ravnatelj muzeja, kustos Andrej Pavlovce.

Po ogledu razstave se je v spodnji dvoranci grajskega okroglega stolpa pričel občni zbor Muzejskega društva.

Predsednik društva dr. Pavle Blaznik je najprej pozdravil vse navzoče, še posebej pa zastopnike ljudske oblasti in zavodov: Vladimirja Logarja, zveznega ljudskega poslanca in sekretarja občinskega komiteja ZKS, Svetka Kobala, republiškega ljudskega poslanca in podpredsednika OLO Kranj, Jožeta Nastrana, predsednika ObLO Škofja Loka, prof. Rada Jana, predsednika Sveta za kulturo in prosveto ObLO Škofja Loka, dr. Franceta Škrlja, zastopnika Zgodovinskega društva Slovenije, prof. Mirka Šubica, zastopnika Akademije za upodabljanje umetnosti in Zavoda za spomeniško varstvo LRS, Stefana Eržena, predsednika Zavoda za spomeniško varstvo OLO Kranj, in društvenega ustanovnega člana prof. dr. Jožeta Ranta.

Preden je občni zbor prešel k obravnavanju dnevnega reda, se je predsednik dr. Blaznik spomnil v zadnjih dveh letih umrlih društvenih članov, med njimi zlasti odbornikov Gregorja Kanklja in Ivana Hafnerja. Gregor Kankelj je preživel jesen svojega življenja v Loki in posvetil vse sile muzejskemu delu. Trajen spomin pa si je postavil z mojstrsko izdelanimi maketami, ki predstavljajo Loko kot celoto in razne njene muzejske pomembne detajle. Ivan Hafner je bil kot Ločan dolga leta delaven član društva in mu izkazal vrsto uslug pri zbiranju muzealij in arhivalij in ob številnih drugih priložnostih. — Občni zbor je počastil spomin umrlih s kratkim molkom.

Po sprejetju predlaganega dnevnega reda in po izvolitvi Branka Berčiča in Toneta Logondra za overovatelja zapisnika zadnjega občnega zbora, je občni zbor poslušal poročila o delu društva v preteklem obdobju in o problemih muzeja ter o tem razpravljaj. Iz tega dela občnega zbora posnemamo naslednje.

Poročilo predsednika

(Poroča dr. Pavle Blaznik)

Ko podajam obračun za zadnji dve leti trajajočo poslovno dobo, morem ugotoviti, da je ostalo Muzejsko društvo zvesto svojemu programu, ki sem ga nakazal na zadnjem občnem zboru. V zadnji točki sem tedaj ponovno izrazil naš »ceterum censeo« — preselitev našega muzeja na loški grad, kjer bi šele našli široke možnosti za vsestranski razvoj te ustanove. Tedaj si nisem predstavljal, da je uresničitev te zamisli tako blizu. Zahvaljujoč pristojnim činiteljem, zlasti loški občini, smo mogli začeti s selitvijo že prve dni januarja preteklega leta, nekaj dni potem, ko je notranja uprava odstopila grad občini. V rekordnem času nekaj mesecev so bili prostori preurejeni, zbirke pa preseljene in na novo razmeščene. Tako smo mogli 16. avgusta preteklega leta muzej v novih prostorih slovesno odpreti, in sicer prav za dvajsetletni jubilej obstoja naše ustanove in ob prisotnosti uglednih političnih, znanstvenih in kulturnih delavcev ter velike množice ljudi. Po zaključeni slovesnosti so si navzoči s prav velikim zanimanjem in neprikritim priznanjem ogledali zbirke v novih prostorih. Po ogledu muzeja pa je odbor povabil navzoče predstavnike slovenskih znanstvenih in kulturnih ustanov na strokovni razgovor, ki je poleg vsestranske pohvale dal še razne napotke in priporočila, v želji za čim uspešnejši razvoj naše muzejske ustanove.

Odveč je poudarjati, da je selitev na loški grad v zadnji poslovni dobi zahtevala mnogo navora in nesebičnosti, tako od odbora Muzejskega društva kot od uprave muzeja. Zavedajoč se, da bi brez te prizadevnosti in zagrizenosti v delo selitev v tako kratkem času ne uspela, se iskreno zahvaljujem vsem sodelujočim, zlasti pa društvenemu gospodarju profesorju Francetu Planini, ki je žrtvoval ves prosti čas ter z besedo in dejanjem stal muzeju ves čas krepko ob strani.

S selitvijo je naš muzej združil pod eno streho zbirke, ki so bile dotlej razmeščene v dveh med seboj dokaj oddaljenih poslopih, v puštalskem gradu in v Domu Zveze borcev. S samo selitvijo je bilo opravljeno seveda le najbolj nujno delo. Sicer so posamezne zbirke, upoštevajoč prostore, drugače razmeščene, kot so bile v puštalskem gradu, vendar pa v bistvu glede razmestitve in opreme ni bilo mogoče napraviti kaj posebno novega. Zato

nas čaka glede tega še mnogo odprtih nalog. Zavedamo se, da so nekatere zbirke še dokaj pomanjkljive (n. pr. loški rojaki), deloma bolj ali manj samo nakazane (na primer doba med obema vojnama) oziroma vse premalo opremljene s ponazorili (kartami, grafikoni itd.). Sicer pa je odbor, skupno z upravo, navzlic ogromnim nalogam, ki jih je narekovala selitev, polagal tudi v zadnji poslovni dobi mnogo pozornosti zbiranju muzejskih predmetov — deloma tudi s pomočjo izkopavanj — dopolnjevanju arhivskih zbirk, prirejanju razstav, kot bodo to podrobneje pokazala posebna poročila, vendar bo treba še mnogo dopoljevati, preurejati, opremljati, da bo mogel muzej nuditi čim jasnejšo sliko celotnega loškega ozemlja, tako glede pokrajine kot zlasti glede življenja in dela njegovih prebivalcev skozi vsa pretekla stoletja.

Tudi v zadnji poslovni dobi se naše društvo ni zapiralo med stene muzejske ustanove. Veliko skrb smo posvečali urbanistični ureditvi našega mesta, pri čemer nam je bilo vodilo, da mora staro jedro ohraniti staro podobo, ki je tako značilna za Loko. Zavedajoč se velike odgovornosti, smo se še bolj oprli na svet, ki je imel doslej le posvetovalno pravico, a naj bi se odslej brez njegovega pristanka ne mogla izvršiti nobena preureditev v starinskem delu mesta. Hkrati smo pritegnili v svet upravnika Mestnega arhiva v Ljubljani dr. Sergeja Vilfana in kustosa Mestnega muzeja v Ljubljani dr. Naceta Šumija, ki sta oba kot strokovnjaka močno angažirana pri podobnih delih v Ljubljani in budno pazita, da se upoštevajo načela spomeniškega varstva.

Urejanje Grabna je stopilo v drugo fazo, t. j. na urejanje odseka med Placom in gradom, kjer je ohranjenih še mnogo elementov srednjeveške Loke. Preurejanje tega prostora zahteva prav posebno previdnost, obenem pa je zvezano z mnogimi tehničnimi težkočami, kajti tod je treba odstraniti vse, kar je bilo zgrajenega v polpretekli dobi. Tako je padla Martinova garaža, ki je bila naslonjena na srednjeveški mestni zid, porušiti pa bo treba še pravokotno na Martinovo hišo postavljeno poslopje in šupo za njim. S tem bo dana možnost, v celoti odkriti mestno obzidje na južni strani, odkriti pri Martinovi hiši temelje starega stolpa in mostiček preko Grabna ter povezati Plac po najkrajši poti z gradom v smeri Železnih vrat. Tako bo tod odkrit zgodovinsko zelo pomemben del srednjeveške Loke, ki bo v ponos našemu mestu, saj kaj podob-

nega zlepa ne premore kak kraj na slovenskih tleh.

V zadnji poslovni dobi smo se predstavili javnosti z nadaljnjima letnikoma Loških razgledov, ki sta oba izšla v določenem terminu za občinska praznika v letih 1958 in 1959 in v skoraj enakem obsegu (260 in 272 strani). Gradivo je zbral in pregledal petčlanski uredniški odbor, uredil pa Branko Berčič po že ustaljenem redu (NOB, razgledi, leposlovje, poročila in problematika). S tujejezičnimi povzetki, s katerimi je opremljenih vedno več člankov, in z dvojezičnim oziroma celo trojezičnim kazalom skušamo Loške razglede čimbolj približati tudi inozemstvu. S ponosom lahko ugotovim, da Loške razglede že citirajo tudi v nekaterih inozemskih znanstvenih publikacijah, zlasti pa zbujajo pozornost naših domačih strokovnih revij (Zgodovinskega časopisa za Slovenijo, Geografskega vestnika, Kronike), ki vse soglasno postavljajo Loške razglede med najbolj kvalitetno tovrstno literaturo na slovenskih tleh. Izdajanje zbornika je omogočeno spričo razumevanja najrazličnejših loških delovnih kolektivov in loške občine, ki krijejo v veliki meri dokaj visoke stroške, za kar vsekakor zaslužijo javno zahvalo. Nič manjše priznanje pa naj velja sotrudnikom, ki nam leto za letom stojijo ob strani, navzlic zelo skromnim honorarjem.

Okvirni pregled našega delovanja dokazuje, da je društvo tudi v zadnji poslovni dobi ostalo zvesto svojim preizkušenim načelom: razvijati muzej do take mere, da bo njegov sloves daleč presegel loške meje; s pravilno urbanistično politiko skrbno bdeti nad spomeniškiimi znamenitostmi našega mesta, ki mu glede tega pripada malone prvenstvo na slovenskem ozemlju; preko Loških razgledov dopolnjevati poslanstvo naše muzejske ustanove; izobraževati široke ljudske plasti in jim poglobljati ljubezen do domovine. Nakazana načela naj še nadalje vodijo tudi novi odbor.

V prijetno dolžnost mi je, da se končno zahvalim vsem, ki so bili društvu kakorkoli v pomoč. Posebej se zahvaljujem sotrudnikom Loških razgledov ter delovnim kolektivom, ki leto za letom omogočajo izdajanje naše publikacije. Prav posebno pa se želim tudi ob tej priliki zahvaliti ljudski oblasti, in to predvsem ObLO Škofja Loka, njegovemu predsedniku tov. Jožetu Nastranu in podpredsedniku OLO Kranj tov. Svetku Kobalu. Saj se zavedam, da bi bili brez teh podpor naši uspehi, navzlic naporom, dokaj

skromni. Želim samo, da bi naši podpor-
niki tudi v prihodnje s takim razumeva-
njem spremljali naše delo.

Tajniško poročilo

(Poroča Doroteja Gorišek)

Od zadnjega občnega zbora 30. marca 1958 je bilo 30 rednih odborovih sej in dva sestanka muzejskega strokovnega so-
sveta. Običajno je bila seja prvi četrtak
ali prvo sredo v mesecu, zadnja dva me-
seca pred otvoritvijo muzeja na loškem
gradu, t. j. v juniju in juliju 1959, pa so
bile seje vsakih štirinajst dni. To so bile
obenem tudi seje muzejskega upravnega
odбора, ker je večina društvenih odbor-
nikov tudi v muzejskem upravnem od-
boru. Od zadnjega občnega zbora sta
umrla dva odbornika, in sicer člana
nadzornega odbora Gregor Kankelj in
Ivan Hafner. Ker so ostala zaradi tega in
po ostavki tov. Silva Marguča vsa mesta
v nadzornem odboru nezasedena, so bili
na seji upravnega odbora 6. aprila 1960
kooptirani v nadzorni odbor za pregled
poslovnih knjig za današnji občni zbor
tovariši Svetko Kobal, Lovro Planina in
Branko Berčič.

Od zadnjega občnega zbora je vstopilo
v Muzejsko društvo 31 novih članov,
29 rednih in 2 ustanovna. Danes šteje
društvo 253 rednih in 3 ustanovne člane,
skupaj 255 članov. Na seji dne 7. okto-
bra 1959 je upravni odbor namreč sklenil,
da povabi podjetja, naj pristopijo k Mu-
zejskemu društvu kot ustanovni člani, in
začasno določi enkratno ustanovnino v
višini 10.000 dinarjev. Do sedaj sta se
priglasila in plačala ustanovnino le ObLO
Škofja Loka in tovarna »Motor« ter jima
bodo izročene posebne diplome, kakor
imajo redni člani društvene izkaznice. Za
svoje člane je društvo priredilo leta 1958
izlet po primorskih in leta 1959 po do-
lenjskih muzejih.

Korespondenca se je vodila deloma
preko društva, deloma preko muzejske
uprave. Društvo je odposlalo 79 dopisov,
ne v številu dopisovanja glede prodaje Lo-
ških razgledov, oglasov zanje, vabil na
seje in na današnji občni zbor.

Društvo izdaja vsako leto en letnik
Loških razgledov. Doslej je izšlo 6 let-
nikov v nakladi po 1200 izvodov, le peti
letnik v nakladi 1500 izvodov. Stanje za-
loge Loških razgledov je naslednje: I. let-
nik 56 izvodov, II. letnik 105 izvodov,
III. letnik 310 izvodov, IV. letnik 575 iz-
vodov, V. letnik 809 izvodov, VI. letnik
704 izvodi, skupaj 2559 izvodov v vred-

nosti 767.700 din. Prodanih pa je bilo
doslej 5865 izvodov za 850.400 din. Red-
nih naročnikov je 155. Kot dar so bili
razposlani avtorski izvodi sodelavcem,
podjetjem za naročilo oglasov ter muze-
jem, galerijam in drugim znanstvenim
ustanovam v zamenjavo za druge njihove
publikacije, skupaj 728 izvodov. Z zame-
njavo smo prejeli 157 knjig raznih kul-
turnih in znanstvenih ustanov doma in
v tujini. Te so dragocena pridobitev za
muzejsko knjižnico. — Poleg tega ima
društvo na zalogi 1540 izvodov turistič-
nega vodnika Škofja Loka, Selška in Po-
ljanska dolina in vrednosti 77.000 din in
nekaj razglednic.

Društvo je podružnica Zgodovinskega
društva za Slovenijo in se po svojih
zastopnikih udeležuje njegovih občnih
zborov.

Blagajniško poročilo

(Poroča Tone Pirc)

V obdobju od zadnjega občnega zbora
je bilo izvršenih 308 vknjižb. Poslovanje
se opravlja po tekočem računu pri Ko-
munalni banki v Škofji Loki. Dohodki in
izdatki zajemajo v glavnem investicije na
Grabnu, preureditev loškega gradu ob
selitvi muzeja in izdajanje ter prodajo
Loških razgledov.

Za tiskanje IV., V. in VI. letnika Loških
razgledov je bilo plačano 1.998.547 din,
medtem ko zavzema postavka za hono-
rarje sodelavcem samo okrog 15 % stro-
škov. Z nabiranjem oglasov se vsako leto
prejme od podjetij okrog 500.000 din, in
če računamo, da stane vsak nov letnik
okrog 900.000 din, nam za kritje stroškov,
kljub dohodkom od oglasov in prodaje
knjig, vsako leto primanjkuje okrog
250.000 din. Seveda je denar naložen v
neprodanih knjigah, vendar je to počasno,
dolgoročno obračanje kapitala. Pri zad-
njem, šestem letniku smo si zato z garan-
cijo ObLO Škofja Loka izposodili pri
Komunalni banki za dobo 6 mesecev
200.000 din, kar bomo po predvidevanju
krili iz nadaljnje prodaje publikacije.

Ves preostali promet je bil v glavnem
povezan z investicijami na Grabnu,
vključno s preureditvijo loškega gradu.
Za investicije smo skupno prejeli od
ObLO Škofja Loka 1.687.893 din. Ker pa
dotacija včasih ni dotekala pravočasno,
smo morali zalagati denar tudi iz sred-
stev za Loške razglede. Končno nam je
za dokončanje predvidenih investicijskih
del Turistično društvo Škofja Loka za-
časno posodilo 200.000 din.